

Anledning til et Par Slutningsbemærkninger. Jeg er blevet meget stødt ved den Betegnelse af Lærlingene som Udbytningsobjekter, som det ærede Medlem Hr. L. D. Rasmussen brugte. Det forekommer mig, at denne Udtalelse var i høj Grad uheldig; hverken Virkeligheden eller den bestaaende Lovgivning giver Anledning til en saadan Betegnelse. Jeg har haft en Del med Lærlingeforholdet at gøre i den lange Tid, hvori jeg har drevet Virksomhed indenfor mit Fag og har haft Tillidsposter; jeg har i hvert Fald i de sidste 12 Aar været med til at bedømme de forskellige Svendepøver. Men jeg har aldrig, hverken naar jeg stod overfor Lærlingene eller Læremestrene, haft Følelsen af, at Lærlingene betragtedes som Udbytningsobjekter. For mig har det altid staaet saaledes, at naar unge Mennesker indtraadte som Lærlinge, var de ikke længere Børn, men saa begyndte de at være voksne; selv om de ikke var mere end 14 Aar, har de haft en stærk Følelse af, at nu skulde de rigtig til at begynde paa Livet, paa det, som kunde hjælpe til at skaffe dem en Fremtid, og de har været stærkt beherskede af Tanken om, at nu gjaldt det om at komme et Sted hen, hvor de kunde faa det at lære, som de trængte til at lære, og som de kunde grunde deres Fremtid paa, og saa har de ikke lagt Vægt paa, om de fik noget mere eller mindre i Løn, eller om de skulde bruges i lidt kortere eller lidt længere Tid. Og den store Mængde af dem, der har gennemgaaet deres Læretid, ser med Glæde tilbage paa denne Tid og kan tidt udtale: Jeg er glad ved at tænke tilbage paa min Læretid; jeg ser op til min Læremester og til de Svende, jeg har haft med at gøre, og er dem taknemmelig for den Maade, hvorpaa de har hjulpet mig til at faa de Kundskaber, jeg har. Maaske vil man spørge mig: Hvad fik Du for det? Ja, hvad fik jeg for det: jeg fik det, at jeg fik det lært, jeg skulde bruge i min Fremtid, og det var mange Penge værd.

Jeg tror, at skal der komme noget godt Resultat ud af Forhandlingerne om dette Lovforslag, maa alle være besjælede af Forstaaelsen af, at det er en meget vigtig Ting, at der oplæres Lærlinge til at udføre deres Profession til Gavn for Samfundet og Nytte for dem selv. Det kan ikke hjælpe at se Sagen ud fra Synspunktet, at Læremestrene er satte i Verden for at mishandle Børn fra deres 14de til deres 18de Aar, udsulte dem, straffe dem med Hustugt, gøre Livet saa besværligt for dem som muligt og bruge dem som Udbytningsobjekter. En saadan Opfattelse har intet med Virkeligheden at gøre. For de allerfleste Læremestre er det

en stor Byrde at paatage sig at opdrage Lærlinge, og de allerfleste af dem vil sige: Vi vilde meget hellere være fri for at have Lærlinge. Men de betragter det som en Samfundsopgave at antage Lærlinge og søge at gøre disse til saa nyttige Arbejdere som muligt; det er deres Stolthed at være med dertil. Jo dygtigere Lærlingene er, des mere glæder Mesteren sig, ligesom Lærlingen glæder sig over Læremesteren.

Som Lovforslaget foreligger her, forekommer det mig at være et godt Grundlag for Forhandlingerne, og jeg kan paa mit Partis Vegne tilsige min Gruppens Hjælp til at arbejde paa, at det kan blive til Lov.

Jønson: Jeg kan ganske slutte mig til mit Partis Ordfører (L. D. Rasmussen) med Hensyn til, hvad han udtalte angaaende det foreliggende Lovforslag, men jeg vil alligevel gøre et Par korte Bemærkninger til dette. Ogsaa jeg er Haandværker, og jeg erindrer, hvordan Forholdene var, da vi fik den sidste Lærlingelov, i 1889. Da var det saaledes, at Lærlingene saa godt som alle Steder, i hvert Fald i alle Provinsbyerne og ude paa Landet, for deres Arbejdskraft fik Kost og Logi. Ofte var der humane Mestre, der ved Siden af gav Lærlingene et Sæt Tøj eller noget lignende. For øvrigt var den voksne Arbejder, altsaa Svenden i Haandværket, stillet paa noget nær samme Maade, idet ogsaa han den Gang havde Kost og Logi hos Mesteren og som Regel sjælden modtog udover en 5—6 Kr. om Ugen i Løn. Det var efter de Forhold, vi nu lever under, ret mærkelige Tilstande. Der var dog dertil at sige, at Udviklingen var foregaaet paa den Maade, at Flertallet af dem, der lærte et Haandværk, havde Udsigt til med Tiden at blive sin egen Mester. Forholdet, som jeg kender det fra mange Byer, var tillige gerne det, at den pæneste Mand paa et Værksted havde god Udsigt til, hvis den paagældende Mester havde en voksen, giftefærdig Datter, da at faa hende til Kone og samtidig overtage Mesters Virksomhed.

Betragter man Forholdene, som de var den Gang, er man fuldt klar over, at Loven af 1889 har været paa sin Plads. Men naar man betragter den Udvikling, der siden har fundet Sted i vort Samfund, og ved, at der i Dag intet er tilbage af disse Forhold, saa forekommer det mig, at man kunde have krævet, at Regeringen, naar Lærlingespørgsmaalet blev taget op, havde taget noget Hensyn til denne Udvikling ved Forelæggelsen af sit Lovforslag. De tidligere eksisterende Tilstande egnede sig fortrin-